

Yiyecekler

İnsanın hayatiyetini devam ettirebilmesi için yemesi, içmesi çeşitli gıda maddelerini alması gerektiği her türlü izahın üstünde bir gerçektir. İnsanın; aklının, nefsinin, neslinin, malının korunmasını esas alan İslâm dini, yiyecekler ile ilgili de bir düzenlemede bulunmuştur. Zira yiyecekler, insan sağlığını, aklını, neslini, nefsini ve malını yakından ilgilendirmektedir. Bu ilgi alanı üçüncü şahısların haklarını ilgilendirmekte hatta bazı yönlerden toplum hayatına kadar uzanmaktadır.

Yahudilik ve Hristiyanlık'ta da beslenme ve yiyecekler konusunda bir düzenleme vardır. Yahudilikteki bir kısım kısıtlamaların Hristiyanlık ve İslâmiyet'te kısmen kaldırıldığı söylenebilirse de, bu üç ilâhî dinde de belli tür gıda maddelerinin yenmesi veya içilmesi yasaklanmıştır. Fakat İslâm dininde yasaklar en aza indirilmiş, bu konuda temel esas ve amaçların tesbiti yeterli görülmüştür.

Diğer taraftan Allah'ın emir ve yasaklarının kulları için aynı zamanda bir imtihan vesilesi olduğu da unutulmamalıdır. Emir ve yasaklarda, Allah'ın iradesine samimiyetle teslim olanları olmayanlardan ayırdetme söz konusudur.

Cenabı Allah Kur'ân'ı Kerim'de bütün insanlara hitap ederek ve onların yemeye, içmeye muhtaç varlıklar olduklarına işaret ederek, yer yüzünde bulunan şeylerin helâl, hoş ve temiz olanlarından yemelerini istiyor: "Ey insanlar! Yeryüzünde olan bütün nimetlerimden helâl hoş olmak şartı ile yeyiniz; fakat şeytanın peşinden gitmeyiniz. Çünkü o sizin besbelli düşmanınızdır."(Bakara, 2/168)

Bu itibarla insanın her önüne çıkanı, her eline geçeni yememesi, pis, murdar, başkasının hakkı geçmiş ve dinen yasaklanmış şeylerden uzak durması ve tenezzül etmemesi gerekir.

Başka bir ayette de şöyle buyrulmaktadır: "Ey iman edenler! Size kısmet ettiğimiz rızıkların temiz ve helâlden yiyiniz. Eğer yalnız Allah'a ibadet ediyorsanız, O'na şükrediniz."(Bakara, 2/172)

Cenab-ı Allah yeryüzünde bulunan rızıkların maddeten ve manen temiz olanlarından yenmesini emretmektedir. Zira âlemde helâl, haram ve pis hepsi vardır. Diğer varlıklardan ayrı bir donanıma sahip olan insanın, iradesini kullanarak helâl ve meşru olanları yemesi gerekir. Aksi takdirde insanın hayvandan farkı kalmamış olur. Ayrıca insan helâl ve temiz şeylerden kendisini mahrum etmemeli, temizlerinden temiz temiz yemeli ve bu nimetleri kendisine bahşeden Allah'a şükretmelidir.

Helâl yiyecekler sayılamayacak kadar çoktur. İnsanın gerek beden ve gerekse ruhuna zararlı olan maddelerin yenilip içilmesi dinen haramdır. Böyle bir yasaklamanın en başta gelen amacı, insanın beden ve ruh sağlığının korunmasıdır.

Bu genel bakışdan sonra, helâller ve haramlar üzerinde detaya girmeden belli başlıklar altında durmak istiyoruz.